



Svet kot kabaret

MATEJ BOGATAJ

**J. Masteroff, J. Kander,
F. Ebb: Kabaret**
režija **Stanislav Moša**
Mestno gledališče ljubljansko
premieri 19. in 20. septembra

muzikal

Gostujočemu režiserju Stanislavu Mošu se izkušnje z muzikalom, med drugim je ravnatelj gledališča v Brnu, ki se ukvarja izključno s tem žanrom, poznajo, tako da je ljubljanska uprizoritev Kabareta v dobro zadetem prevodu Milana Dekleve in Alje Predan najbolj učinkovita in uravnotežena v vseh elementih, kar sem jih domačih videl doslej. Najprej postavi režija okvir, vse se dogaja v kabaretu, tudi tisti prizori, ki so sicer napisani kot da v eksterierjih; na to nas opozarja že 'publika', torej statisti, ki zasedejo svoja mesta v prostoru za orkester pred odrom, sam orkester, izkušeni in poznani glasbeni, ki ga dirigentsko in sicer suvereno vodi Žare Princič in dogajanje ob tem spremlja na klavirju, pa je postavljen nad samo prizorišče. S takšno zgostitvijo dogajalnega prostora in časa, s poudarjanjem znotrajgledališkosti, podčrtavanjem žanrskosti, je mogoča tudi zgostitev vlog; tako se lahko Konferansje z nekaj kostumografskimi spremembami spremeni tudi v sprevodnika na vlaku, katerega kupe predstavlja mobilni scenski element, dovolj stiliziran, da ga lahko razumemo kot del samaga kabareta, pa tudi sicer scenografija Jaroslava Milfajta omogoča hitro prehajanje od znotraj navzven, med različnimi na hitro očitnimi prostori, ki se zdaj vsi nahajajo znotraj bleščavega kabarejskega odra. Enako učinkovita je kostumografija Andree Kučerové, individualizirana in erotično dražljiva pri plesalkah v kabaretu, skoraj veristična in nevsiljiva in nevtralna pri drugih nastopajočih, vendar učinkovito poudarja postopno militarizacijo

in nacifikacijo Berlina, podobno je z udarno koreografijo Igorja Barberiča.

Brisanje mej med različnimi ravnmi dogajanja izpostavi vlogo Konferansjeja; ta ni samo zapeljivec in povezovalac dogajanja, temveč je tudi demiurg, gibalec vsega dogajanja in obenem komentator, in zdi se, da ga Uroš Smolej odigra več kot imenitno, s slastjo in scela, s poudarjeno masko, ki jo nadgrajuje z izredno mimiko, njegovo do konca obvladano pačenje, krivenje ustnic in ves čas neujemljiv, izmikajoč se in sugestiven pogled pridejo spet enkrat polno do izraza, s prepoznavno obvladano gestikulacijo je ves čas na robu mefistovstva in androginičnosti, hotene, natančno odmerjene lascivnosti in že njenega komentatorja, odmika, kar še stopnjuje takrat, ko prisostvuje za stopnjo resnejšemu dogajanju, recimo melodramskemu vozlu okoli para Schultz/Schneider, ki ju z dovolj miline in simpatične spravljive komike odigrata Jette Ostan Vejrup in Janez Starina, ali zaplete ob osrednji zgodbi med Sally in Clifffom, v kateri nastopita Iva Kranjc (v alt. z Vesno Pernarčič Žunič) in Matej Puc, in sta prepričljiva podoba mladega para v trenutkih usodnih odločitev. Predvsem pa je režiserju uspelo s pravim tempom podčrtati postopno nacifikacijo, seveda ob znamenitem songu o klicu domovine, ki se sprevrže v refren »saj jutri bo moj ves svet«. Ta že v filmu najmočnejši prizor je tudi tokrat, pa izvirno in enako udarno, položen v usta otrok s sprotno, karikaturno zastavljeno Hitlerjevo pojavo, spet seveda preoblečenim Konferansjejem, potem pa še enkrat ponovljen, in predstava ima nekaj silovitih vrhov in silovit finale in tudi sicer v njej ni motečih in neusklajenih elementov, za kar gre zasluga tokrat tudi požrtvovalnemu igralskemu ansamblu.